

Seniorům budou pomáhat roboti. To je péče budoucnosti

16.9.2022 - Alexandra Buršíková | INFOPROFI GROUP s.r.o.

Téměř třetinu obyvatel České republiky budou v roce 2050 tvořit lidé starší 65 let. Naše země se tak stane jednou z nejstarších na světě. Přitom již nyní schází v pobytových službách zhruba patnáct tisíc lůžek. Chybí také pečovatelky a nedostatečná je i kapacita terénních služeb. Jednou z možností, která by mohla alespoň částečně vyřešit tento deficit, je částečná robotizace péče o seniory. Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR představí v Česku začátkem příštího roku robota Peppera, který již nyní pomáhá ve zhruba dvaceti domovech v Německu.

„Není určen k tomu, aby podával například léky nebo lidi polohoval. Je to sociální robot, který si s klienty povídá, trénuje jejich paměť nebo jim ukazuje, jak mají cvičit. Rozpoznává lidi a je využíván i při skupinových aktivitách. Pečovatele nenahrazuje,“ vysvětluje prezident evropské asociace European Ageing Network Jiří Horecký.

Odosobnění se nebojí. Ze zkušenosti z Německa ví, že klienti přijímají roboty kladně. Tato péče má ale ještě hodně před sebou. Současní roboti umí jen mluvit, připomínat a hlídat. Jde o inteligentní monitorovací a komunikační nástroj, který obohacuje sociální kontakt seniorů nebo zvyšuje jejich bezpečí. V současné době se však již vyvíjí několik robotů, kteří mají pomáhat starým lidem žít déle samostatně.

„Pozdraví je jménem, zeptají se, jak se jim daří, co jim schází, popovídají si s nimi. Pohladí, nikdy nejsou unavení. Jejich akceptace je ale samozřejmě generační záležitostí. Když někdo celý život neviděl robota, je možné, že řekne, že na sebe žádnou plechovou krabici nenechá sahat. Pokud však půjde o generace, které se s roboty setkávaly například ve škole, v hotelích či supermarketech, nepřijdou jim divní ani ve stáří. Takže v budoucnu tahle péče bude samozřejmostí,“ doplňuje Horecký. Technologie, které by plnohodnotně nahradily pečovatelky, zatím nejsou k dispozici.

Výrazný potenciál pak představují roboti, kteří budou znát biografii seniora, a budou tak schopni se s ním bavit například o jeho mládí, rodině nebo prvním zaměstnání. To pomůže zejména lidem trpícím Alzheimerovou chorobou či stařeckou demencí.

„V případě aplikace a praktického využití robotů v dlouhodobé péči musíme vzít úvahu tři potenciální bariéry. První je úroveň technologie, tedy co všechno budou roboti umět, s čím vším nám budou schopni pomáhat. Druhou je finanční dostupnost. Cena robota bude vždy poměřována s náklady živého pracovníka. A třetí, někdy opomíjená, je ta, jak budou senioři roboty přijímat, zda budou ochotni svěřit se, byť ne zcela, do jejich rukou,“ doplňuje Horecký.

Robotům každodenní pečovatelské praxi podle něj zatím brání několik bariér. Jednou z nich je to, co doopravdy umí, jak moc je možné se na ně spolehnout či jaké mají pojistky v případě poruch. Dále je to jejich pořizovací cena. Například robot Pepper stojí v tuto chvíli téměř milion korun.

Veliký potenciál mají roboti nejen v domovech pro seniory, ale také v domácnostech, kde mohou postupně nahrazovat současné monitorovací systémy, které jsou v Česku známé jako monitorovací systémy a tísňová péče.

Spoléhat se na to, že roboti v dohledné době vyřeší v celém světě palčivý nedostatek zdravotních

sester a pečujícího personálu, zatím určitě nelze. „Ale přesto, kdoví co přinesou a kam se vyvinou za dvacet třicet let. Vždyť na začátku devadesátých let minulého století si asi nikdo nedokázal představit, co všechno budou umět například chytré telefony,“ uzavírá Horecký.

Robotizace dlouhodobé péče je tak součástí postupující digitalizace a možná částečným zmírněním celosvětového nedostatku zaměstnanců v tomto sektoru a snížením pracovní zátěže pečovatelek a pečovatелů.